

Systematiskt våld i Västpapua

Sedan 1960-talet har svenska regeringar gett sitt tysta stöd till Indonesiens systematiska förtryck av befolkningen i Västpapua. Nu har den svenska regeringen gått ett steg längre och ställer sig i framkant bland de länder som öppet omfamnar det ekonomiskt expanderade Indonesien. I en intervju i den engelskspråkiga tidningen Jakarta Post hyllar Sveriges ambassadör i Jakarta, Ewa Polano, närmast reservationslöst den indonesiska demokratin.

Det svenska omfamnandet av Indonesien fördöms av den välrespekterade brittiska människorättsorganisationen Tapol – med tanke på den våldsamma utvecklingen i Västpapua.

Västpapua (den västra delen av ön Nya Guinea) blev en del av Indonesien genom en FN-övervakad folkomröstning 1969 som tillhör ett av 1900-talet stora internationella svek. Endast en bråkdel av den papuanska befolkningen tilläts rösta.

Inför den indonesiska diktaturens soldater tvingades samtliga 1.025 papuanska representanter att säga ja till att bli en del av Indonesien. Sverige var ett i raden av de länder som i FN:s generalförsamling godkände att demokrati är lika med vapenmakt.

Sedan dess har internationella bolag i samarbete med den indonesiska regimen tagit för sig av Västpapuas enorma naturtillgångar.

På 1970-talet var våldet som mest omfattande. Då ska napalm ha fällts över papuanska byar som inte fann sig i sakernas tillstånd.

Den indonesiska militären har fortsatt att med våld upprätthålla koloniseringen och den rådande politiska och ekonomiska ordningen. Det hela har alltid varit en högst ojämn kamp.

Sverige har hela tiden gett Indonesien sitt fulla stöd och också fått ta del av den ekonomiska utsugningen.

Lundin Petroleum har intressen inom oljeindustrin. Svenska Sandvik har 350 anställda vid Grasberggruvan, världens största guldfyndighet.

Gruvan drivs av det skandalomsusade amerikanska bolaget Freeport McMoran och skyddas av den indonesiska militären. Sandviks uppgift är att förse gruvbolaget med utrustning och service.

De svenska pensionsfonderna AP-fonderna har i sin tur investerat stora summor i aktier i Freeport McMoran.

Den indonesiska diktatorn Suhartos fall i maj 1998 har inte inneburit några avgörande skillnader för den papuanska befolkningen. Indonesien fortsätter att styra området med vapenmakt.

Det utvidgade självstyre som utlovades i början av

2000-talet, har inte fått någon verklig innebörd. Papuanska protester stoppas med våld. Blodet fortsätter att flyta.

Det finns ett systematiskt mönster i våldsutövningen, som är oberoende av vem som för stunden råkar vara Sveriges ambassadör i Jakarta.

Strax efter Suhartos fall 1998 sköts dussintals protesterande papuaner ihjäl på ön Biak. Kropparna fördes ombord på ett krigsfartyg och sänktes till havs.

I november 2001 mördades den civila självständighetsledaren Theys Eluay av indonesiska militärer och den expanderande papuanska självständighetsrörelsen kom av sig.

I december 2009 sköts Kelly Kwalik, den mest framträdande ledaren inom den väpnade papuanska motståndskampen, ihjäl av en specialstyrka inom den indonesiska polisen.

Hösten 2011 inträffade ett flertal dödsjutningar vid Freeports guldgruva och uppemot 10 000 arbetare strejkade under flera månader på grund av de usla lönerna.

I oktober 2011 hissades den förbjudna papuanska flaggan Morgonstjärnan vid en kongress i provinshuvudstaden Jayapura och självständighet fördes på tal; den indonesiska militären ingrep som så många gånger förr och många papuaner greps, flera sköts ihjäl och kongressarrangörerna dömdes senare till fängelse.

I artikeln i Jakarta Post hyllar Ewa Polano president Susilo Bambang Yudhoyono och den fantastiska plattform för demokrati som han har skapat. Om Västpapua inte ett ord.

Sveriges omfamnande av Indonesien handlar i grunden om affärer och svenska egenintressen. Indonesien är världens fjärde folkrikaste land och expanderar ekonomiskt. För den som håller sig i framme finns mer pengar att tjäna. Allra mest i det naturresursrika Västpapua. En stor del av regnskogen är fortfarande orörd.

Sverige står nu i framkant. Det är tid för applåder, inte kritik. Den för detta oljeexploatören Carl Bildt, Sveriges nuvarande utrikesminister, gjorde en snabbvisit i Indonesien i april 2008. Handelsförbindelserna ska stärkas och Sverige avancerar.

Vid ett besök i Västpapua i juni 2011 uttalade Ewa Polano svenskt intresse av att samarbeta inom gruvsektorn.

Nästa år väntas Susilo Bambang Yudhoyono under pompa och ståt besöka Stockholm.

Den indonesiske presidenten och före detta generalen är, enligt Ewa Polano och artikeln i Jakarta Post, inbjuden av kung Carl XVI Gustaf. Syftet är att stärka relationerna mellan Indonesien och Sverige.

Att lyssna till de exilpapuaner som sedan 1970-talet bor i Sverige har varit mindre intressant.

När det nationella egenintresset ska värnas står den papuanska verkligheten inte högt i kurs.

Intervjun med den svenska ambassadören publicerades i Jakarta Post på den svenska nationaldagen, den 6 juni.

Samma dag kunde Jakarta Posts läsare sorgglustigt nog ta del av en artikel av Putri Kitnas Inesia, verksam vid det indonesiska fredsinstitutet ITP.

Putri Kitnas Inesia har arbetat med humanitärt bistånd på plats i Västpapua under de tre senaste åren och i artikeln redogörs initierat för den dystra utvecklingen i området.

Rubriken till artikeln löd ”Papua Stable? Not in

Your Wildest Dreams” och utgjorde en skarp kontrast till den artikel som byggde på intervjun med Ewa Polano: ”Sweden Optimistic Over RI’s [Indonesiens] Human Rights”.

Sveriges okritiska hyllande av den indonesiska demokratin är särskilt beklämmande med tanke på de senaste veckornas tilltagande våldsamheter i Västpapua.

Bara två dagar efter tidningsintervjun med Sveriges representant i Jakarta, uppmanade människorättsorganisationer i både Nya Zeeland och Australien sina regeringar att agera för att få stopp på det tilltagande våldet.

Thomas Petersson

Journalist och författare till två böcker om Västpapua.

Artikeln har tidigare varit publicerad i *Göteborgs-Posten* den 17 juni 2012.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.